

چهل حدیث درباره حیثیت و آبرو

۱- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

إِنَّ حُرْمَةَ عِرْضِ الْمُؤْمِنِ كَحُرْمَةِ دِمِهِ وَ مَالِهِ.

حرمت حیثیت و آبروی مؤمن همانند حرمت جان و مال اوست. (تالی الاخبار، ج ۵، ص ۲۲۶)

۲- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

لَا تَفْعَلْ مَا يَشِينُ الْعِرْضَ وَالْإِسْمَ.

هیچ وقت به کاری که باعث بدنامی و لطمه زدن به حیثیت تو می شود اقدام مکن. (فهرست غرر، ص ۲۴۲)

۳- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

إِذَا رَقَّ الْعِرْضُ أُسْتُصِيبَ جَمْعُهُ!

وقتی آبرو ریخت و بی ارزش شد دیگر جمع آوری و جبران آن دشوار خواهد بود! (اعلام الدین، ص ۳۰۳)

۴- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

مِنْ النَّبْلِ أَنْ يَبْذُلَ الرَّجُلُ مَالَهُ وَيَصُونَ عِرْضَهُ.

کسی که برای حفظ آبرو و حیثیت خود از مال و منالش می گذرد نشانه اصالت و بزرگواری اوست. (فهرست غرر، ص

۲۴۲)

۵- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ كَانَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ حِجَابٍ مِنَ النَّارِ.

کسی که از حیثیت و آبروی برادر دینی خود دفاع کند برای او هفتاد هزار سپر از آتش جهنم خواهد بود. (بحار، ج ۷۵، ص ۲۵۳)

۶- «امام رضا (علیه السلام):

مَنْ كَفَّ عَنْ أَعْرَاضِ الْمُسْلِمِينَ أَقَالَهُ اللَّهُ عَشْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

کسی که از آبروریزی و لطمه زدن به حیثیت مسلمانان خودداری کند خداوند از لغزش‌های او در روز قیامت گذشت خواهد نمود. (بحار، ج ۷۵، ص ۲۵۶)

۷- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام):

لَا تَجْعَلْ عِرْضَكَ غَرَضًا لِنِبَالِ الْقَوْلِ.

آبرو و اعتبار خودت را آماج تیرهای حرف مردم قرار مده. (حیثیت تو در دست خود تو است!) (نهج البلاغه، نامه ۶۹)

۸- «امام محمد باقر (علیه السلام):

ثَلَاثَةٌ لَيْسَ لَهُمْ حُرْمَةٌ: صَاحِبُ هَوًى مُبْتَدِعٍ وَالْإِمَامُ الْجَائِرُ وَالْفَاسِقُ الْمُعْلِنُ بِفِسْقِهِ.

سه نفر هستند که حیثیت و حرمتی ندارند: دنباله‌رو هوای نفس بدعت‌گذار، پیشوای ظالم و ستمگر، و فاسق علنی بی‌باک. (قرب الاسناد، ص ۸۲)

۹- «امام جعفر صادق (علیه السلام):

عَوْرَةُ الْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ حَرَامٌ.

فاش کردن عیوب و رازهای یک مؤمن، بر دیگر مؤمنان حرام است. (اصول کافی، ج ۴، ص ۶۳)

۱۰- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم):

مَنْ مَشَى فِي عَيْبِ أَخِيهِ وَكَشَفَ عَوْرَتَهُ كَانَتْ أَوَّلُ خُطْوَةٍ خَطَاَهَا وَضَعَهَا فِي جَهَنَّمَ! وَكَشَفَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ عَلَى رُؤُوسِ الْخَلَائِقِ.

هر کس برای عیب جویی و فاش کردن اسرار برادر دینی اش قدم بردارد اولین قدم او ورود به جهنم خواهد بود! و خداوند اسرار و عیوب او را نزد همه خلایق فاش و علنی خواهد ساخت. (لثالی الاخبار، ج ۵، ص ۲۴۱)

۱۱- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

شَرَفُ الْمُؤْمِنِ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ وَ عِزُّ الْمُؤْمِنِ كُفُّهُ عَنْ أَعْرَاضِ النَّاسِ.

شرافت مؤمن در نماز شب خواندن او و عزت و بزرگی او در عدم تعرض به حیثیت دیگران است. (فروع کافی، ج ۳، ص ۴۸۸)

۱۲- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ أَلَيْسَ تَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ.

ای مردم! ریختن خون یکدیگر و لطمه زدن به حیثیت دیگران، تا وقت مردن و لقای پروردگارتان بر شما حرام است. (تحف العقول، ص ۳۱)

۱۳- «مولی امیر المؤمنین علیه السلام»:

عَارُ الْفَضِيحَةِ يُكَدِّرُ حَلَاوَةَ اللَّذَّةِ!

آبروریزی ننگ رسوایی، شیرینی لذت (گناه) را تیره و تار می سازد! (فهرست غرر، ص ۳۵۸)

۱۴- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

مَنْ كَشَفَ حِجَابَ غَيْرِهِ انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ نَفْسِهِ.

کسی که نسبت به مردم پرده درمی کند پرده آبروی خودش دریده می گردد. (کشف الغمّه، ج ۲، ص ۳۲۹)

۱۵- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةَ.

کسی که آبروی برادر مسلمان خود را حفظ کند، البته و مسلماً بهشت جایگاه او خواهد بود. (ثواب الاعمال، ص ۳۲۴)

۱۶- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

لَا تَخْرِقَنَّ عَلَى أَحَدٍ سِتْرًا.

تو (بر حذر باش) آبرو و حرمت احدی را هرگز متعرض مشو. (شهاب الأخبار، ص ۳۵۰)

۱۷- «مولی امیر المؤمنین علیه السلام»:

مَنْ بَدَّلَ عَرَضَهُ ذَلَّ.

کسی که حیثیت و آبروی خود را می برد خودش را به پستی و خاک مذلت افکنده است. (فهرست غرر، ص ۲۴۲)

۱۸- امام حسن مجتبی (ع):

السَّفِيهُ، الْأَحْمَقُ فِي مَالِهِ الْمُتَهَاوِنُ فِي عَرَضِهِ.

آدم سفیه و بی خرد کسی است که در مصرف اموالش ابلهانه عمل می کند و نسبت به آبروی خود لاابالی و سهل انگار است.

(بحار، ج ۷۸، ص ۱۱۵)

۱۹- «مولی امیر المؤمنین علیه السلام»:

مَاءٌ وَجْهَكَ جَامِدٌ يُقَطِّرُهُ السُّؤَالُ فَانْظُرْ عِنْدَ مَنْ تُقَطِّرُهُ!

آبرو و حیثیت تو به حال جمود و مصونیت است. با حاجت خواستن (از دیگران جمود آن آب شده) قطراتش ریخته

می شود. تو (نیک) بنگر، نزد چه کسی این قطرات را خواهی ریخت؟! (نهج البلاغه، کلمه ۳۳۸)

۲۰- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

مَنْ ذَبَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ بِالْغَيْبَةِ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعْتِقَهُ مِنَ النَّارِ.

کسی که غیاباً از حیثیت و آبروی برادر دینی خود دفاع کند حَقّاً که خدا او را از آتش دوزخ رهایی خواهد بخشید.
(میزان الحکمه، ج ۷، ص ۳۵۳)

۲۱- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

الْمُؤْمِنُ حَرَامٌ كُلُّهُ: عِرْضُهُ وَمَالُهُ وَدَمُهُ.

مؤمن سراسر وجودش حرمت است: حرمت آبرو، حرمت مال و حرمت خون و جان او. (مستدرک، ج ۹، ص ۲۳۹)

۲۲- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

مَنْ كَانَتْ لِأَخِيهِ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ فِي عِرْضٍ أَوْ مَالٍ فَلْيُحْلِلْهَا مِنْهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَيْسَ هُنَاكَ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ!

هر کس به گردن او مظلمه و حقی از حیثیت یا مال برادر دینی خود دارد از او حلالیت بطلبد پیش از آنکه روزی فرا
رسد که دیگر نه درهمی (برای جبران آن) وجود دارد و نه دینار! (لئالی الأخبار، ج ۵، ص ۲۳۳ - بحار، ج ۷۵، ص
۲۴۳)

۲۳- «امام محمد باقر (علیه السلام)»:

مَنْ أَذِلَّ عِنْدَهُ مُؤْمِنٌ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى أَنْ يَنْصُرَهُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ أَذَلَّهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُسِ الْخَلَائِقِ.

کسی که در نزد او یک مؤمنی خوار و محقر گردد و او بتواند وی را یاری دهد و یاری نکند خداوند او را در روز
قیامت در برابر همهٔ خلایق خوار و ذلیل خواهد نمود. (لئالی الاخبار، ج ۵، ص ۲۳۱)

۲۴- «مولی امیرالمؤمنین (علیه السلام)»:

مَا صَانَ الْأَعْرَاضَ كَالْأَعْرَاضِ عَنِ الدُّنْيَا وَ سُوءِ الْأَعْرَاضِ.

برای حفظ شأن و آبرو چیزی بهتر از پشت پا زدن به علائق دنیا و دست کشیدن از اهداف شوم و انحرافی وجود ندارد.
(فهرست غرر، ص ۲۴۲)

۲۵- «امام حسن عسکری (علیه السلام)»:

وَاعْلَمْ أَنَّ الْإِلْحَاحَ فِي الْمَطَالِبِ يَسْلُبُ الْبَهَاءَ وَيُورِثُ التَّعَبَ وَالْعَنَاءَ.

این را بدان که سماجت و پافشاری در گرفتن حاجت (از دیگران) موجب از دست دادن شأن و منزلت و اسباب درد و رنج برای انسان خواهد بود (بحار، ج ۷۸، ص ۳۷۸)

۲۶- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

مِنَ اللَّؤْمِ أَنْ يَصُونَ الرَّجُلُ مَالَهُ وَيَبْذُلُ عِرْضَهُ.

کسی که برای حفظ مال خود، آبروی خود را بر باد می دهد نشانه پستی و فرومایگی او است. (فهرست غرر، ص ۲۴۲)

۲۷- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

إِنَّ أَفْضَلَ الْفِعَالِ صِيَانَةُ الْعِرْضِ بِالْمَالِ.

افضل اعمال انسان در آنست که مال و دارایی اش را سپر حیثیت و آبروی خود قرار دهد. (وسائل، ج ۱۵، ص ۲۶۲)

۲۸- «امام حسین (علیه السلام)»:

إِنَّ خَيْرَ مَا لَكَ مَا وَقَيْتَ بِهِ عِرْضَكَ.

بهترین مال و دارایی تو آن است که در راه حفظ آبرو و حیثیت خود به کاربری. (بحار، ج ۴۴، ص ۱۸۹)

۲۹- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

الْجُودُ حَارِسُ الْأَعْرَاضِ.

بذل و بخشش، پاسدار وجهه و حیثیت انسان است. (نهج البلاغه، کلمه ۲۰۲)

۳۰- «امام رضا (علیه السلام)»:

البُخْلُ يُمَزِّقُ الْعِرْضَ.

بخل و تنگ نظری، حیثیت انسان را بر باد می دهد. (بحار، ۷۸، ص ۳۵۵)

۳۱- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

لَمْ يَذْهَبْ مِنْ مَالِكَ مَا وَقَى بِهِ عِرْضَكَ.

آن مالی که در راه حفظ شأن و آبروی خودت خرج می کنی در حقیقت تو آن را از دست نداده ای. (فهرست غرر، ص ۲۴۲)

۳۲- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

مِسْكِينُ ابْنِ آدَمَ! لَهُ بَطْنٌ يَقُولُ إِمْلَأْنِي وَإِلَّا فَضَحْتُكَ وَإِذَا امْتَلَأَ يَقُولُ فَرَّغْنِي وَإِلَّا فَضَحْتُكَ وَهُوَ أَبَدًا بَيْنَ فَضِيحَتَيْنِ!

بیچاره بنی آدم! شکمی دارد که همواره می گوید مرا پُر کن و الا فضحتک و وقتی که پر شد می گوید: مرا خالی کن و گرنه تو را مفتضح می کنم و او همیشه میان (این) دو رسوایی به سر می برد! (مواعظ عددیه، ص ۵۴)

۳۳- «امام جعفر صادق (علیه السلام)»:

مَنْ كَثُرَ كِذْبُهُ ذَهَبَ بَهَاؤُهُ.

کسی که زیاد دروغ می گوید شخصیت و شایستگی خود را از دست داده است. (اصول کافی، ج ۴، ص ۳۸).

۳۴- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

مَرَرْتُ لَيْلَةً أُسْرِي بِي عَلَى قَوْمٍ يَخْمِسُونَ وُجُوهَهُمْ بِأَظْفَارِهِمْ. فَقُلْتُ يَا جَبْرَائِيلُ مَنْ هَؤُلَاءِ؟ قَالَ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَخْتَابُونَ النَّاسَ وَيَقْعُونَ فِيْ أَعْرَاضِهِمْ.

در شب معراج بر قومی گذر کردم که با ناخن‌های خود صورت‌هایشان را می‌خراشیدند. از جبرائیل حال آنها را جویا شدم، گفت: اینان کسانی هستند که غیبت مردم را می‌کردند و حیثیت و آبروی آنها را لکه‌دار می‌ساختند. (مستدرک، ج ۹، ص ۱۱۹)

۳۵- «امام جعفر صادق علیه السلام»:

مَنْ رَوَى مُؤْمِنٍ رِوَايَةً يُرِيدُ بِهَا شَيْنَهُ وَحَدَمَ مُرُوءَ تَهْ لَيْسَ قُطْ مِنْ أَعْيُنِ النَّاسِ، أَخْرَجَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ وَلِيَّتِهِ إِلَى وَلِيَّةِ الشَّيْطَانِ.

هر کس داستانی نقل کند و قصدش ظاهر ساختن بدی‌ها و ریختن آبروی مؤمنی باشد و بخواهد او را از چشم مردم بیندازد خداوند متعال ولایت خود را از او برمی‌دارد و ولایت شیطان را جایگزین آن می‌نماید. (ثواب و عقاب الاعمال، ص ۵۴۷)

۳۶- «امام محمد باقر (علیه السلام)»:

كَثْرَةُ الْمِرَاحِ تَذْهَبُ بِمَاءِ الْوَجْهِ.

شوخ‌ی زیاد، به شخصیت انسان لطمه می‌زند. (وسائل، ج ۸، ص ۴۸۱)

۳۷- «مولی امیرالمؤمنین علیه السلام»:

كَثْرَةُ ضِحْكِ الرَّجُلِ تُفْسِدُ وَقَارَهُ.

خنده زیاد وقار و اُبّهت انسان را تباه می‌نماید. (فهرست غرر، ص ۲۰۹)

۳۸- «امام محمد باقر (علیه السلام)»:

إِيَّاكَ وَالْمِزَاحَ، فَإِنَّهُ يَذْهَبُ بِمَاءِ الْوَجْهِ وَمَهَابَةِ الرِّجَالِ.

بر حذر باش و از شوخی (زیاد) پرهیز که شخصیت انسان و شکوه و هیبت مردان را از بین می برد. (ثالثی الاخبار، ج ۲، ص ۲۱۸).

۳۹- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

مَا وَقِيَ بِهِ الْمَرْءُ عِرْضَهُ كُتِبَ لَهُ صَدَقَةٌ.

هر چیزی که انسان جهت حفظ حیثیت و آبروی خود (در محدوده شرع مقدس) بکار برد برای او صدقه نوشته می شود. (درج گهر، ص ۱۴۸)

۴۰- «پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم»:

مَنْ سَتَرَ عَلَى أَخِيهِ سَتَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

کسی که عیب پوش برادر دینی خود باشد خداوند حیثیت و آبروی او را در دنیا و آخرت محفوظ خواهد داشت. (شهاب الأخبار، ص ۱۹۵)